

Mirsad Hadžikadić:

Nakon što smo u subotu predali sve dokumente Centralnoj izbornoj komisiji (iako je rok bio ponedjeljak), u četvrtak odnosno tri dana nakon roka za predaju dokumentacije Centralnoj izbornoj komisiji imali smo redovnu sjednicu Predsjedništva Platforme za progres odnosno Upravnog odbora. Ti i ja smo razgovarali popodne, a to večer je održana sjednica našeg Upravnog odbora. Na tom sastanku dobili smo pritužbe ljudi koji su bili nezadovoljni redoslijedom na listama. U suštini su se žalbe odnosile na to da su u jednoj opštini sedmi i osmi kandidat bili muž i žena koji su jako aktivni i koji imaju divne pristalice u svojoj opštini, a oboje su i dio našeg Tima za marketing i komunikacije. Oni smatraju da su zaslužili bolji rang, ali uglavnom su se žalili na proces odnosno da ljudi u toj organizaciji nisu ispoštovali proces koji je centralna organizacija uspostavila. Tako smo se na toj sjednici Upravnog odbora morali pozabaviti tom žalbom. Pozvali smo i vođu tog lokalnog odbora koji je nadgledao proces. Bila je to jako duga sjednica koja je jasno demonstrirala da nismo svi na istom nivou političke zrelosti, da je mnogima potrebna obuka kako rješavati probleme ljudskih karaktera i kako upravljati ljudima, kako voditi dijalog. U konačnici je Predsjedništvo odlučilo da ostane pri listi takvoj kakva i jeste, ali da inicira proces revizije svega što se dešava u toj lokalnoj organizaciji, jer imaju sličnih problema već 5-6 mjeseci koji nikad nisu riješeni. Razlog zbog kojeg smo odlučili da zadržimo listu je taj što postoje neki dokazi da zapravo jeste diskutovano o kriterijima i o listi sa svim članovima i svim kandidatima, i da je došlo do određenog slaganja, a o problemu se progovorilo tek nakon tog procesa. Barem nije bilo kao da nisu znali da je neko primijenio arbitrarne kriterije o kojima je usaglašeno, koji su primijenjeni na neki način i koji su doveli do te liste. Žalba se, ja mislim, takođe odnosila na to da na kraju niko nije znao kakvo rangiranje je izvedeno i poslano Centralnoj kadrovskoj komisiji i u konačnici Predsjedništvu Platforme na odobravanje. U tom trenutku bi bilo kakva promjena dovela do toga da i svi ostali odbori odnosno lokalne organizacije i svi ljudi koji su nezadovoljni rangiranjem počnu da se žale Upravnom odboru, koji bi onda morao sve da promijeni i da ide ponovo Centralnoj izbornoj komisiji da ih preklinje da prihvate modifikovane liste samo nekoliko dana nakon što su liste predane. Izgledali bismo jako neprofesionalno. Centralna izborna komisija ima pravo da prihvati naše promjene, ili da ih odbaci. Praksa je takva da oni obično, jednom kad se dovrši proces verifikacije svih kandidata i

kada oni izdaju svoje zaključke da su ti kandidati verifikovani i stoga validni, a da drugi nisu, sve do tog trenutka imate mogućnost da ih uvjerite da razmotre nove liste. Zato smo odlučili da zadržimo liste kakve i jesu. Nakon toga to dvoje ljudi su rekli da su razočarani i da više ne žele biti dio toga, te da ih skinemo sa liste. To dovodi do daljnjih komplikacija. Možemo ih skinuti sa liste i ponovo predati listu Centralnoj izbornoj komisiji, i oslonuti se na njihovu dobru volju da prihvate modificovanu listu. Međutim, ima još jedan problem. Zbog jednakosti spolova, postoji vrlo specifičan algoritam koji se mora upotrijebiti da se rangiraju muškarci i žene kandidati. Ne mogu se poredati svi muškarci a onda sve žene, nego moraju da budu rangirani naizmjenično. Ne mogu ni ići prvo sve žene pa onda svi muškarci, nego moraju biti rangirani tako da to ohrabri ljude da glasaju i za jedne i za druge. Rangiranje je bitno jer, glasove koje vi dobijete su vaši, ali ako neko samo glasa za stranku, ti glasovi se alociraju na osnovu ranga na listi tako da najviše rangirani kandidati na listi dobiju više tih glasova datih stranki nego kandidati koji su niže rangirani, što je takođe u skladu sa algoritmom. Znači, mi se moramo vratiti u taj lokalni odbor i pitati kako žele da naprave listu sad kad to dvoje kandidata nisu tu. Oni su onda morali brzo ponovo proći kroz listu, i odlučiti šta uraditi sa rangom 7 i dalje, jer to su novi kandidati 7 i 8, i ne mogu se samo pomjeriti ljudi sa ostatka liste jer to ne bi bilo u skladu sa preporukama Centralne izborne komisije po pitanju rasporeda muškaraca naspram žena na listi. To je učinjeno, a onda smo zaprimili još jednu žalbu iz jedne druge organizacije, gdje je jedna osoba rekla da je rangirana kao broj 14 i da zaslužuje bolji rang. Razumijem to, ali ne možemo ulaziti u proces odlučivanja lokalnih organizacija. Rekao je da mu to nije rečeno, a trebali su. Pa sam ponudio ispriku što oni nisu slijedili proces, ali da ne možemo otvarati novo glasanje. Onda je i on rekao da ga skinemo sa liste, pa smo morali i njega skinuti sa liste. Bilo je još dva takva slučaja; neko bi se žalio a neko je dodan, što je sve zakompliciralo proces za nas. Pokušali smo da odbijemo sve to i da kažemo da su svi znali proces i da su i oni takođe trebali da pitaju, i da nam je ovo velika lekcija i da ćemo vremenom poboljšati svoje procese. Međutim, takođe je tačno da su svi oni potpisali izjave da će prihvatiti rezultate procesa bez obzira kakvi oni budu. Tačno je da neke lokalne organizacije nisu u potpunosti ispoštovale proces, i to ćemo riješiti, ali ipak, od preko 300 kandidata i 36 opština, to što smo imali samo 3-4 primjedbe je za nas ipak veliki uspjeh.

Gledat ćemo na ovo kao na dobar ishod, i vidjet ćemo šta ćemo zajedno uraditi i koliko dobro ćemo proći na izborima.

Istovremeno je u Mostaru gdje će izbori biti održani mjesec dana kasnije u odnosu na glavni izborni događaj došlo do internih sukoba pa sam ponovo morao ići tamo i pokušati da to riješimo. Došlo je do ostavke osobe koja je upravljala cijelom tom regijom i morao sam inicirati proces zamjene. Nakon toga je u četvrtak održana sjednica Upravnog odbora, a u petak sam otišao u Mirzetin rodni grad. Ona je tamo bila sa svojom majkom. Prenoćili smo tamo a zatim otišli na tri dana u Neum na obali mora. U utorak sam se vraćao, a na putu nazad su tražili da se sastanem sa lokalnim odborom u Jablanici, gradiću između Mostara i Sarajeva. Nakon toga su me ljudi iz Konjica, koji je grad 20 minuta udaljen od Jablanice prema Sarajevu, pitali mogu li se sastati s njima i razgovarati o nekim lokalnim temama. Pa smo uradili sve to: u povratku smo zastali u Jablanici i sastali se sa lokalnim odborom tamo. Ohrabрили smo ih za izbore i prodiskutovali smo izbore. Zatim smo otišli u Konjic i bilo je skoro 20:30, gdje smo sat do sat i po razgovarali s njima o lokalnim problemima vezanim za energiju. Onda smo stigli kući. U srijedu je par tema prodiskutovano sa Političkim savjetodavnim odborom s kojim se redovno sastajem. Razmotrili smo odličnu ideju naših predstavnika mladih u Predsjedništvu Platforme, koji žele da se uspostavi mehanizam političkog mentorstva sa našim članovima Političkog savjetodavnog odbora. Dakle, to će se dogoditi. Večeras imamo sjednicu Predsjedništva Platforme. U međuvremenu smo organizovali pres-konferenciju na kojoj smo predstavili naša dva kandidata za načelnike u dvije opštine u Sarajevu. Sutra ćemo predstaviti još dva kandidata za mjesta načelnika Ilidže i gradonačelnika Bihaća. Time ćemo zaokružiti svoje predstavljanje naših kandidata za načelnike i gradonačelnike. Već smo počeli da ih promovišemo u medijima. Odlično je to što su neki portali tražili intervju sa nekim od naših kandidata. Upravo tome smo se radovali – da ljudi traže da se ostali članovi Platforme za progres pojavljuju u medijima i daju intervju umjesto da to budem samo ja, tako da je to lijepo i osvježavajuće. U subotu ćemo imati protestnu šetnju u Zenici, koja je oko sat i petnaest minuta vožnje udaljena od Sarajeva. To je jedan od većih gradova u Bosni i Hercegovini, oduvijek poznat po željezari, koja sada ne radi u punom kapacitetu i koja je u indijskom vlasništvu. Dobili smo odobrenje za 100 učesnika. Dozvolili su nam protestnu šetnju koju ćemo završiti na jednom jako lijepom mjestu gdje su nam

odobrili da održimo protestni sastanak na kojem ćemo održati nekoliko govora i prezentacija, pa mislimo da će zapravo biti dobro. Vidjet ćemo kako će to proći. Nakon Zenice se vraćamo u Sarajevo, a u nedjelju idemo u Goražde gdje ćemo imati otvorenje našeg ureda, pa bi oni željeli da se i to uradi u pet do dvanaest, što postaje naše standardno vrijeme kojim ukazujemo na proteste. To je još jedan znak raska, pa ćemo vidjeti kako će to proći. Dakle, u suštini je protekla sedmica obilježena isključenjima sa liste koju smo predali Centralnoj izbornoj komisiji, što smo i očekivali ali što ipak uvijek dođe i kao iznenađenje kada vidite odakle pritužbe zapravo dolaze i koje su one prirode. Dobro smo razmotrili stvari koje moramo poboljšati kad je riječ o našim procesima. I još jedna velika stvar koju nisam spomenuo: naši predstavnici mladih u Predsjedništvu Platforme su iznijeli prijedlog da se doda peto načelo. Imamo četiri načela kojima se vodimo kod svih naših odluka: država na prvom mjestu, znanje odnosno obrazovanje, poštenje odnosno integritet, i mladi. Oni su predložili još jedno načelo, a to je odgovornost. Ja govorim o odgovornosti sve vrijeme, tražeći od ljudi da preuzmu odgovornost za svoja djela i da doprinesu ciljevima i državi, da mijenjaju stvari oko sebe a ne da sjede, čekaju i budu pasivni posmatrači, nego da aktivno i kolektivno učestvuju u procesu promjena u državi. Ali nikad to nismo definisali kao načelo. Naši političari nisu odgovorni – oni pokradu izbore i tu su samo da imaju dobre plate, da budu važni i da imaju moć, vlastite vozače, automobile koje im daje država, i to je otprilike to. Mi želimo da budu odgovorni prema građanima, glasačima, ljudima koji su ih izabrali. Mnogo je konotacija: odgovorno ponašanje prema samom sebi – da zatražimo to od ljudi u Platformi za progres i da zatražimo to od svih političara i svih ljudi koji vrše bilo kakvu javnu službu. To je prošlo dobro pa u suštini sada imamo pet načela. To peto načelo je kombinacija – kad kažemo „odgovornost“ što je bosanska riječ za *responsibility*, tu je zapravo sadržana i riječ *accountability*, pa je to kombinacija oboga u toj jednoj riječi. To je takođe velika stvar za nas i moj posljednji prenos uživo na Facebooku je bio posvećen tom petom načelu, jer je ono važno. Gdje god idemo sada, govorimo o pet načela umjesto četiri i moramo to da promijenimo svugdje. Znaš, i kad banka promijeni naziv onda mora da promijeni i znakove svugdje. Mi moramo da promijenimo sve svoje brošure koje spominju naša načela. Ali to je u redu i bilo je potrebno, i drago mi je da su upravo mladi Platforme bili dovoljno ozbiljni i

disciplinovani, i da im je dovoljno stalo do Platforme, do države i do procesa koji se moraju uspostaviti da bi se stvari poboljšale. Upravo oni su to osmislili.

Clark Curtis:

Znajući kako tvoj um radi, mogu samo pretpostaviti da predviđiš ove probleme sa određenim stvarima. Vraćam se na ovo što smo već diskutovali na početku. Jesi li predvidio ove specifične probleme kojima se trenutno bavite gdje se nekim kandidatima ne sviđa gdje su pozicionirani na glasačkim listićima? Kako to rješavaš? Je li ti to nešto novo ili si znao da će do toga doći?

Mirsad Hadžikadić:

Pa, da, očekivali smo da će biti ljudi koji će reći da im se ne sviđa rangiranje i njihovo mjesto na listi, i da ne žele više da se kandiduju. Očekivali smo to. Ono što nisam očekivao je sljedeće. Kad liste dođu do nas tj. do Predsjedništva na konačno odobrenje, mi trebamo imati sve neophodne informacije, i trebamo glasati na osnovu objektivnih informacija. Bio je to dio procesa tj. uspostavljenog procesa na lokalnom nivou - da jednom kad su liste usaglašene odnosno definisane, vođa lokalnog odbora prezentira tu finaliziranu listu svim kandidatima, i da ona bude prodiskutovana i da se na osnovu argumenata izvrši bilo kakvo pomjeranje, gore ili dolje na listi, i onda kad se to uradi, to je lista koja ide Centralnoj kadrovskoj komisiji, koja se onda složi ili ne složi s tim, jer i oni tu imaju pravo izraziti svoje stajalište. Oni pomjeraju ljude samo ako dođe do nekog strašnog izostavljanja ili narušavanja nekog načela Platforme za progres, a to se nije ni dogodilo izuzev u par slučajeva. I onda ta lista dođe nama, upravnom odboru Platforme. Ono što u tom trenutku nismo znali je da nisu svi lokalni odbori ispoštovali taj proces. Neki od njih su jednostavno rekli: „Ok, ovo je lista i takvu ću ju poslati dalje, neću čak ni diskutovati o tome sa svim kandidatima jer oni će se samo žaliti a ja to ne želim“. Dakle, mi smo donijeli odluke zasnovano na pretpostavci da su sve te liste usaglašene u lokalnim organizacijama. Znači, žalbe se nisu odnosile na to da oni zaslužuju bolje, što je vjerovatno u nekima bilo i tačno, ali oni to nisu rekli, nego su rekli da proces nije ispoštovan i da oni nisu bili informisani, niti su imali šansu da se požale, niti da iznose argumente, niti da budu skinuti sa liste. To je validan argument. Taj dio nisam očekivao. Očekivao sam nezadovoljne ljude koji će htjeti da budu skinuti sa liste i napuste Platformu, i tako to. Neki su tu došli samo zbog vlastitih interesa da budu na listi. To je

bilo očekivano, ali ne i da neki uopšte neće ispoštovati proces, što nama nije ni rečeno. Pa smo došli u poziciju da se iznesu validni argumenti i pritužbe na listu, pa da mi to i ne znamo i da radimo na pogrešnim pretpostavkama – to nisam očekivao. Očekivao sam da će bar lokalni odbori uraditi svoj posao i ispoštovati proces, te da će Centralna kadrovska komisija znati sve što se odigralo, i onda uz njihov pečat odobrenja sam mislio da je kompletan proces pouzdan i provjeren - da će to što mi dobijemo sa pečatom odobrenja lokalnog odbora i pečatom odobrenja Centralne kadrovske komisije biti jasna stvar i da mi samo posmatramo globalnu sliku: imamo li dovoljno kandidata i gdje, ko nije predložio dovoljno kandidata, ko su prvi ljudi na listama s obzirom da su oni najznačajniji po pitanju skupljanja glasova, itd. U svakom slučaju, to je taj dio koji nisam predvidio.

Clark Curtis:

Kakvo je opšte raspoloženje tvog tima, s obzirom da izbori dolaze? Mnogo toga se dešava. Neki od ovih ljudi ne mogu ovo uporediti sa tim gdje se bilo prije dvije godine, pa da vide koliko daleko se došlo, ali pretpostavljam da ima uzbuđenja zbog dolazećih lokalnih izbora.

Mirsad Hadžikadić:

Mnogo je uzbuđenja u vezi izbora. Interesantna stvar koja se dešava a za koju ne mogu reći da sam ju predvidio je sljedeće: ja sam očekivao da će ovo biti sedmica za neku vrstu opuštanja pošto su liste predstavljene, pa hajde da se samo malo odmorimo sedmicu dana, a onda da nastavimo. To se nije dogodilo, upravo zbog ovih pritužbi i zbog međuljudskih problema koji su se pojavili zbog listi na neki način. Iznenada smo bili suočeni sa velikom borbom unutar organizacije. Osvrnuvši se unazad, trebalo je to i očekivati jer bavimo se ljudima i ne možemo očekivati da će se oni samo malo požaliti a onda ušutiti, jer oni ne odlaze tek tako nego se bore. Znači, umjesto velikog olakšanja i nove energije i pripreme za nove bitke, bili smo suočeni i još uvijek smo suočeni sa previranjem unutar organizacije koje je na ličnom nivou i koje moramo riješiti. Ali pretpostavljam da je najbolje što možemo uraditi to da naučimo iz ovoga i promijenimo naše procese kako bismo izbjegli ovo. Već znam da će svi lokalni odbori morati ispoštovati isti set kriterija za evaluaciju, da će morati dobiti slaganje sviju da je proces bio fer, da će ljudi imati pravo da vide gdje su na listi a zatim komentarisati da li žele ostati na listi ili ne, jer su to objektivni kriteriji koje primjenjuju dobronamjerni ljudi. Zatim treba odlučiti ko će

glasati: je li to samo lokalni odbor ili je to lokalni odbor plus sami kandidati. Sve to ćemo morati razjasniti i vidjeti a sada znamo i kako. Jednom kad se to sve obavi, nećemo dopustiti nikakve daljnje promjene. Jednom kad se odluka donese, ne želim da se vraćamo Centralnoj izbornoj komisiju i govorimo: „Slušajte, zabrljali smo“. Ne želim to. Dakle, to je nešto što će nas učiniti boljima: to što znamo da ćemo naučiti iz ove lekcije. Mogu samo pretpostaviti da i ostali imaju istu vrstu problema. Međutim, to su starije stranke i prošli su kroz sve ovo. Oni su učvrstili svoje procese i znaju kako se nositi sa ovim, tako da očekujem da ćemo iduće godine i mi biti bolji. Međutim, još jedna stvar mi daje nadu nakon ovog iskustva. Čuo sam u vijestima da ostale stranke u suštini izaberu nosioca liste a onda ta osoba sama bira svoj tim. Ta osoba iznosi stav ko treba da bude na listi, govoreći: „To je moj tim, s njima ja prolazim kroz ove izbore“. Za nas to nije pravi način. Niko iz centralnog ureda im nije rekao šta treba da rade i ko treba da bude na listi. Mi smo utvrdili da ćemo biti demokracija i u suštini smo im rekli da razmisle o načelima, da ih primijene objektivno, i onda kako se lista oblikuje - tako se oblikuje, to je ta lista. Retrospektivno gledajući, mislim da smo trebali očekivati više problema nego što ostali imaju, jer oni su naviknuti na drugačiji pristup koji svi i očekuju, dok je ovdje sve mnogo otvorenije, demokratskije, progresivnije. Ja sam ponosan na to, izuzev što moram 15-20 puta saslušati ljude koji tvrde da poznaju ovo mjesto i ove ljude, i njihove žalbe da demokracija možda funkcioniše u Sjedinjenim Državama ali ne funkcioniše ovdje jer ljudi nisu navikli na to, i oni očekuju nekog ko će lupiti šakom o sto i reći im kako mora biti, a ja to ne mogu. Ako krenemo tim putem, bit ćemo kao i ostali i neće biti razloga da postojimo ovdje u ovoj političkoj areni u Bosni i Hercegovini. Stoga nastavljamo svojim putem, ali sada znam da sam trebao očekivati više problema kod nas nego kod drugih stranaka, prosto zato što smo demokratski i što pokušavamo da njih navedemo da oni preuzmu odgovornost i za kreiranje listi i za ishod izbora. Pod „njima“ podrazumijevam lokalne odbore, jer ovo su lokalni izbori.

Clark Curtis:

Vratimo se na nešto što si rekao o vladajućim strankama odnosno da one vjerovatno prolaze kroz istu stvar. Kao što kažeš, one vjerovatno imaju potpuno drugačiji način nošenja s tim od načina na koji ti pokušavaš da se nosiš s tim. Njihov način je više diktatorski odnosno oni jednostavno kažu: „Bit će ovako!“.

Mirsad Hadžikadić:

Tako je, oni to i rade, dok mi pokušavamo da im kažemo da se ne oslanjaju na nas da riješimo problem, nego da smo njima dali ovlaštenje da kreiraju liste, i samo smo od njih tražili da ispoštuju određeni proces, te da budu fer, pravedni i inkluzivni. To je sve. Ali oni imaju moć. Ostale stranke mogu jednostavno pozvati određenu osobu i reći: „Slušaj, uradi ovo!“. I onda završe poziv, i to bude učinjeno. Ako se nekome to ne sviđa, imaju mogućnost da idu i to je u redu. Mi ne možemo to raditi. Tako bi bilo mnogo lakše, ali ne mislim da bi bilo bolje i u kom smislu. To vodi korupciji i nepotizmu, a mi to ne želimo.

Clark Curtis:

Čini se da, kao što si rekao, možda malo ide i u vašu korist biti u stanju istaknuti ove razlike. To je kao da kažete: „Evo od čega mi pokušavamo da se odmaknemo, zašto biste željeli da uradite to kad imate ovu priliku?“

Mirsad Hadžikadić:

Tačno. Hvala što si to istaknuo.